

Kolno_2

Karta wywiadu etnograficznego

Metryczka miejscowości		
Powiat	międzychodzki	
Gmina	Międzychód	
Miejscowość	Kolno	PMI_KO

Metryczka wywiadu			
Data realizacji	19.10.2013	Miejsce wykonania	Dom informatora
Czas trwania	1 godzina	Forma i wielkość	Plik Audio/MP3 41,2 MB
Przeprowadzający	R.J.	Komentarz	

Metryczka informatorów				
Kod	Płeć (K/M)	Wiek	Funkcja społeczna	Komentarz
PMI_KO_02	K	73 lata		

Informacje etnograficzne		
<i>Tematyka</i>	<i>Pozyskane informacje (ew. cytaty)</i>	
I. Toponomastyka i etnonimy		
Nazwy miejscowości (historyczne; zwyczajowe)	„Zawsze było Kolno ja innej nazwy nie znam”.	
Nazwy lokalne (przysiółków, części wsi, pól, łąk, pojedynczych gospodarstw)	„To ja z Hubów pochodzę tam kierunek na Kamionne to Huby nazywali, kiedyś było jak tam teraz bloki stoją tam kiedyś mieszkało jakieś 6 rodzin to Berdysz to nazywali ale tam na tym już bloki stoją”.	
Nazwy topograficzne (cieków wodnych, stawów, wzniesień, obszarów leśnych, toń wodnych, uroczysk)	Brak informacji.	
Nazwy pojedynczych obiektów przyrody żywej i nieożywionej (pojedynczych drzew i głązów narzutowych)	Brak informacji.	
Endonimy (nazwy własne grup lokalnych i regionalnych)	Brak informacji.	
Egzonimy (nazwy zewnętrzne grup lokalnych i regionalnych)	Brak informacji.	
II. Folklor dawny i inne zjawiska kulturowe		
Podania (opowieści) o wydarzeniach lokalnych	„Ja żadnej legendy nie słyszałam”.	
Tradycyjne obrzędy (także te związane z tradycjami religijnymi) doroczne		
1.	św. Andrzeja (Andrzejki)/św. Katarzyny (Katarzynki)	„U nas to raczej nie było Andrzejek”.
2.	św. Marcina/11 listopada	„Nie było kiedyś a dzisiaj już jestem za stara na takie rzeczy”.

3.	Adwent	„Nie ma zwyczaju”.
4.	św. Mikołaja (Mikołajki)	„Kiedyś jak dziećmiakami byliśmy to było też to czyszczenie butów i stawialiśmy je w korytarzy tam się dostało cukierka czy coś tam” Respondenci przytaczają tradycję czyszczenia butów i wystawiania ich w widoczne miejsca, w które to buty Św. Mikołaj miał przynosić małe upominki najczęściej były to słodczyce. Mikołajki odbywają 6 grudnia.
5.	Wigilia	„No to przychodził Gwiazdor i paczki przynosił ale też nie tak jak teraz to już wyjątkowo jak się czekoladę dostało. Choinkę ubieraliśmy w dzień Wigilii to w ogóle po kolacji ojciec zawsze już uszykował w surowym stanie jak to się mówi, ojciec zaczął kolędę i szliśmy wspólnie ubrać choinkę a później dopiero przychodził Gwiazdor, robiliśmy sami ozdoby łańcuszki papierowe z papieru koguciki, jabłuszka wisiąły, pierniki i to wisało na choince, sianko było pod obrusem, dodatkowy talerz był stawiony”.
6.	Pierwsze i Drugie Święto Bożego Narodzenia	Respondenci spędzają w gronie rodzinnym. Nie ma z tymi dniami żadnych tradycji.
7.	Sylwester/Nowy Rok	„Kiedyś wynosili tu bramy bardzo nawet takie powózki jak kiedyś były to chłopaki się zebrali i w komin wstawili, nie raz nawet okna słomą pozastawiali nawet to nie ładnie bo starszym ludziom. Dzisiaj już teraz raczej nie bo teraz to policja zaraz”. W wioskach był zwyczaj wystawiania bram następnie chowania je j. Była to forma psikusów.
8.	Trzech Króli	„Dzieci nie chodzą, piszemy po drzwiach poświęconą kredą. W domu rodzinnym było okadzanie pomieszczeń i te zioła na Matki Boskiej Zielnej były w domu i oni te zioła zapalali i tym kadzili pomieszczenia bo teraz z Kościoła się dostaje” Respondenci przytaczają tradycję pisania poświęconą kredą na drzwiach trzech liter C+M+B=bieżący rok, respondenci nie wiedzą skąd taki zwyczaj został on przekazany z pokolenia na pokolenie. Litery według respondentów oznaczają KACPER, MELCHOIR, BALTAZAR.
9.	Kolędnicy	Nie ma zwyczaju.
10.	MB Gromnicznej	„Teraz już nie ale kiedyś to tak było w zwyczaju, że się zapalało tą świecę”.

11.	Karnawał, tłusty czwartek, koniec karnawału	„Jak było zakończenie karnawału na Podkoziołka to na grzebieniu grali przy tym się tańczyło i on był we wtorek i trwał tylko do 24 we wtorek przed Środą Popielcową, pączki się piekło na Tłusty Czwartek z powidłami”.
12.	Topienie Marzanny	Nie ma zwyczaju.
13.	Środa Popielcowa	„Pamiętam te woreczki dzieciaki w szkole poszły i nie raz tam jakąś haftką na plecy przyczepili teraz to jeszcze się gdzieś słyszy ale mniej. Respondenci przytaczają zwyczaj zawieszania na szpilce małych woreczków wypełnionych popiołem jako forma psikusów.
14.	Śródpoście	Brak informacji.
15.	Niedziela Palmowa	„To nic takiego tyle, że się z palmą do Kościoła idzie, jak rodzice jeszcze to , że tego kotka trzeba zjeść to się będzie zdrowym.”
16.	Triduum Paschalne	„Boże Rany były obowiązkowo i to człowiek się tak starał że jak ojciec wstał i laczkami szurał to już na łóżko siadałam bo ojciec tak mocno.” Respondenci przytaczają tradycję Bożych ran czyli delikatne bicie najczęściej gałązką. Zazwyczaj Bił ten kto najwcześniej wstanie.
17.	Wielkanoc (święcenie koszyczka)/Niedziela Wielkanocna	„Przeważnie do Święconki szły dzieci kiedyś mieliśmy święcenie w szkole potem koło Krzyża a teraz jak mamy kaplice to w kaplicy, w koszyczku to tradycyjnie jajko, baranek z masła, chlebek i kawałek szynki i kiełbaski. Rezurekcja była w niedzielę o 5 rano i później jedliśmy śniadanie, u nas była taka tradycja jak kiedyś końmi jechali to kto pierwszy będzie w domu z Rezurekcji to ten pierwszy żniwa sprzątnie, to jedna kurzawa była. Kiedyś pisanki robiliśmy, w pierwsze święto gniazdka dla zajączka robiliśmy i jak tata wrócił w pierwsze święto to on był tym zajączkiem.”
18.	Poniedziałek Wielkanocny	„Śmingus dingus to jeszcze trochę się leją wnuki jak przyjadą to do dzisiaj jeszcze jest, ja stara baba to jeszcze się leję nieraz”.
19.	Zielone Świątki	„Tak do dzisiaj się ustawi Brzóske koło domu a tak to nie”.
20.	Boże Ciało	„Kiedyś mieliśmy procesję w Kamionnie a teraz nas przenieśli do Międzychodu, ołtarze robią rodzice pierwszokomunijnych jak Procesja była to gałązki z ołtarza się urywało i ojciec niósł na pole żeby lepsze plony były”.

21.	św. Jana	„W Kamionnie jak chodziłam do szkoły to plotłyśmy wianki i trzeba było się ubrać w jakieś białe odzienie i świeczkę w środek tego wianka i się puszczało ale to w Kamionnie jak do szkoły chodziłam.
22.	MB Zielnej	„To do dzisiaj bukiety robimy i do Kościoła idziemy Kłosa zboża, piołunu, zioła rozmaite rumianek i kwiaty i taką wiązanekę się robi i do Kościoła się niesie i to zostaje do przyszłego roku a potem to palę.”
23.	MB Siewnej	Nie ma tradycji.
24.	Dzień Wszystkich Świętych/Dzień Zaduszny	„Normalnie idzie się na cmentarz i znicze się pali i wszystko już dzisiaj kupujemy i kwiaty i wianki”. Respondenci uczestniczą w Mszy za dusze zmarłych, która odbywa się albo na cmentarzu albo w Kościele, przystrajają groby najczęściej kwiatami oraz zniczami.
25.	Inne tradycyjne wydarzenia doroczne (cykliczne) istotne dla informatora	„Na koniec oktawy Bożego Ciała też robimy wianki z macierzanki, modraków z mięty i też chodzi się je poświęcić do Kościoła i potem w domu się powiesza i potem się spala po roku”.
Tradycyjne obrzędy rodzinne i okolicznościowe		
1.	Narodziny i chrzest	„U teściów słyszałam, że w czarcim żebrze kapali dzieci jak dużo chorowały, do wózeczka czerwoną wstążeczkę żeby nikt nie oczarował”.
2.	Ślub i wesele	„Pól teram ja nie miałam ale moje dziewczyny miały pół teram i jeszcze do dzisiaj są znaki na ścianach nie zdążyliśmy zatynkować bo tak trzaskali szkło i śpiewali sini sini du żeni się żeni się Adamczaka córka i dopóki się wódki nie wyniosło to nie przestawali rąbać i to było dzień przed weselem i to było coś strasznego bo do wesela trzeba było to wszystko posprzątać”.
3.	Śmierć i pogrzeb	„Różaniec to chodzą na różaniec kiedyś chodzili do domu a teraz chodzą do kaplicy dopóki nie zostanie pochowana, żałoba po bliskim to rok czasu, kiedyś jak w domu leżał to słyszałam, że lustra zasłaniaли i zegary zatrzymywali ale ja osobiście tego nie robię”.
4.	Inne zjawiska	Brak informacji.

Zespoły i tradycje folklorystyczne, śpiewacze, muzyczne, w tym: przeglądy i festiwale oraz twórcy słowa		Brak informacji.
Tradycje kulinarne, w tym: produkt regionalny i lokalny, potrawy świąteczne, przepisy		„U nas była tradycyjnie codziennie rano mama żur gotowała ja go nie umiem gotować bo to na swoim zakwasie mama robiła i do tego ziemniaki ale niestety mama młodo zmarła i nie nauczyłam się gotować”.
III. Tradycje rękodzielnicze		
Tradycje wytwórczości rękodzielniczej, sztuki ludowej oraz artystów nieprofesjonalnych		Brak informacji.
IV. Przejawy religijności tradycyjnej		
1.	Kapliczki i krzyże w miejscowości (okoliczności powstania, rok fundacji, fundatorzy)	„Właśnie w tej chwili już nowy Krzyż postawili bo stary się rozleciał tam właśnie w kierunku tych Hubów a figurka jest tutaj niedaleko figurka serca Matki Boskiej i to właśnie jakoś tak było po wojnie Michał Talarek on ją ufundował sam to było za czasów Stalinowskich jak nie można było”.
2.	Miejsca cudowne (święte drzewa, gaje, źródelka)	Brak informacji.
3.	Święte figury, obrazy, rzeźby	Brak informacji.
4.	Miejsca kultu religijnego	Brak informacji.
5.	Lokalne tradycje pielgrzymowania	Brak informacji.
6.	Lokalne odpusty	Brak informacji.
V. Lokalne uroczystości i obchody świeckie		
1.	Dożynki	„Dożynki kiedyś odbywały się tu i to huczne dożynki, powiatowe, gminne. Taki był tu organizator, mieliśmy tu zespół taneczny, wieńce żeśmy plotły i jak gminne to z innych wiosek przyjeżdżali a ten zespół to był tak złożony tak ochotniczo i

		taka pani Herfert prowadziła i stroje każdy we własnym zakresie robił kamizelki z cekinami i kokardkami wyszywane. Kiedyś mieliśmy takie przyśpiewki i dawaliśmy te wieńce gospodarzom i jedną przyśpiewkę pamiętam nasz Konieczny z końca wioski ma na głowie cztery włoski, ścieżką do sklepu chodzi i gardło sobie chłodzi”.
2.	Dni gminy/wsi	Brak informacji.
3.	Lokalne festyny	„Sołtys robi takie pikniki dla wszystkich i tam są stragany z jedzeniem i zabawa jest i jest dużo zabaw dla dzieci we workach skaczą i przeciąganie liny i są różne konkursy”.
4.	Inne (np. organizowane przez szkoły, KGW, Domy Ludowe, Ośrodki Kultury)	Brak informacji.